

POMAHAJ BÓH

ČASOPIS EVANĎELSKICH SERBOW

4. čislo

Budyšin, apryl 1956

Lětnik 6

Bibliske rozpominanje

Ja sym žiwy a wy budžeće tež žiwi / Ść. Jana 14, 19

Jezus, moj knjez, žiwy je, z nim ja sobu žiwy budu. Smjerc, nětke twoje strózele njejsu strašne smjertnom' ludu. Z rowa čer dze njebjeska; to je moja nadžija.

Tak spěwa Chr. F. Gellert, spěwar rjanych nabožnych kěrlušow. A hdyž svojich lubych přewoždamy na puću k rowej, spěwamy:

Jezus, moja nadžija,
a mój Zbožnik, tón je žiwy,
to wě moja wutroba.

A što dawa wutrobje tajku wěstosć? — Naša křescanska wěra, kotruž w nas wubudźuje Bože slowo.

Zwjětša wšak so damy wodźić přez swoje mysle a wjele jich je, kiž su wěru zhubili abo w kotrychž je wěra njemócna, ale wšednje dyrbymy zhonić, zo naše mysle přeco njedosahaja. Bože mysle su husto cyle druge hač naše mysle, a nadžija, kotraž je so přez naše mysle we wutrobje wubudźila, a so husto dopjelniła njeje. Prašenjow je jich wjele, z kotrymiž mamy so wšednje zaběrać, wažne a tež njewažne, dobre kaž zle, a zwjětša su to prašenja wšedneho zemskeho žiwjenja, kiž nastupaju jědź a drastu a džěci, naše džělo, naše wjesele abo tež naše starosće, našu strowosć, nastupaju našich sobučłowjekow a jich zadžerženje přećiwo nam a naš hněw na nich. Ale z jednym prašenjom so ludžo powšitkownje mało zaběraju, z prašenjom: Što mam ja činić, zo budu zbožny. Abó njeje tute prašenje dosć wažne? Jedna so w nim tola wo našu wěstosć. Naše časne žiwjenje so ruče minje, jako bychmy přeč lečeli. Njewěrjacy su lochko hotowi z tutym prašenjom: njeje wšak žaneho Boha, abo smjercí je ze wšěm

kónc, wužiwaymy žiwjenje, dołhož tu smy, a Bože sudjenje, wo kotrymž Bože slowo swědči a tež čłowjeske swědomje, přeje. Ale štož je hdy z wěrjacym čłowjekom so wo tutym prašenju rozrěča, je zhonił, zo njeby chcył wumrjeć bjez wěry a wěstosće wěčneho žiwjenja; k tutemu njedopomhaju čłowjeske mysle, ale žiwjenje w Božej hnadze přez wěru wutroby. Smjerc rěči mójnje a swědomje so wubudźuje cyle same, hdyž prjedy njeje čłowjek na njo kedźbowal. Na swoje dobre skutki so njemóže powolać, njemóže tola wědžeć, hač je z nimi dosć činił, zo by z nimi Boža wola, w Božich kaznjach nam poručena, so dopjelniła — kajka hlubina so wotewrja před čłowjekom, kotryž ma so sam za praweho! Japoštoł Pawoł praji w listě na Romskich w 3. stawje, 23. st.: Tudy njeje žane rozdžělenje, ale wšitcy su hřešnicy a nimaju chwalby, kotruž woni na Bohu měč dyrbjeli. Na jednym pomniku so namakaju slowa: myslimy sebi na žiwjenje a nic na smjerc — kajke hesło wěsteje nadžije dobyća, hačrunjež w rowach knježi hinjenje a smjerc!

Dobyće pak nam dawa wěru do našeho zbožnika Jezom Chrysta. Wječor, jako běše Jezus posledni kroć ze swojimi wučomnikami do swojeje smjerce hromadže, praji jim: Ja sym žiwy, a wy budžeće tež žiwi.

I. Što je, zo won praji: Ja sym žiwy?

Jezus běše swojimi wučomnikami prajil, zo budža jeho, čłowjeskeho syna, krjudować a morić, a na třeci dzeń won zaso stanje; ale tak piše Lukaš w swojim scenju: woni njewědžachu, što běše prajene, rěč běše jim potajna.

To pak njewědžachu, zo běše jeho žiwjenje něšto drugeho hač jich žiwjenje. Ty sy Chrystus, syn žiweho Boha, ty maš slowa wěčneho žiwjenja, tak běše so Pětr w mjeńnje wšitkich wuznał. Haj, ze swojim Bohom běše Jezus w stajnym zjednoćenstwje, jeho wutroba běše přeco swojemu wotcej wotewrjena. A Boh běše jemu mocy dał kaž žanemu druhemu. Won je skutki dokonjal, kotraž nihtó njeje činić mohł: Slepých je činił widžacych, chromých chodžacych, wusadnych je wučisćil a hluchich je činił slyšacych, a morwi su přez njeho stanyli, w nim běše Boh! A w jeho rěčach slyšachu mjez druhim wjele njeznateho, tak na př.: Lubujće svojich njeprěćelow, žohnujće tych, kiž was pokleja, činće dobrotu tym, kiž was hidža, prosće za tych, kiž wam škodža a was přesěchaja, zo byšće džěci byli wašeho wotca w njebjesach, kotryž swojemu slóncu da schadzeć na zlych a na dobrych a dawa dešć na prawych a na njeprawych — kak njeznaie hesla za nich, kiž běchu mjenjeńja, zo maja přećeljo so lubować, njeprěćeljo pak so hidzić. — Ja sym žiwy, něšto toho su hač dotal pola njeho spoznali a widželi, kiž su z nim tak dolho chodžili. Ale wjace dyrbjachu hišće widžeć a zhonić.

Jako běchu Jezusa na křižu wumrěteho do rowa položili a row z wulkim kamjenjom zamkli a kamjeń zazyglowali a ze stražu row dali stražować, w rowje jeho tola njejsu mohli džeržeć — jich mysle běchu byle, zo row zamknjeny wostanje. — Žonske, kiž chychu Jezusej poslednju česć wopokazać a jeho čelo žalbować, džěchu njedželu rano cyle zahe k rowu, so starajo prajicy: što wotwali nam kamjeń wot rowo-

wych durjow? A jako béchu k rowej došle, slyšachu powěsć: Wy pytaće Jezusa Nacarenskeho, skřižowaneho: won je stanyl a njeje tudy. — To béchu Bože myśle — druhe hač čłowjeske.

Wučomnicy su sebi Jezusowe slowa, kotrež běše jim w poslednich dnjach prajil, rozpominali. Jan běše jim jeho slowa na křižu wšitke wozjewil, běše won tola jenički mjez nimi, kiž je je z Jezusoweho erta slyšaš. Pětr a Jan chwataštaj k rowu, jako wot žon-skich zhoništaj, zo je row prózdny. Jezusa pak njenamakaštaj: ale wječor, jako bě 10 z nich hromadže, so Jezus jim zjewi, wšitcy jeho widžachu a jeho postrow slyšachu — won je woprawdže stanyl! Won je žiwy! Stož dyrbješe po myslach jeho njeprěćelow jeho konc być — smjerc, je byla a je za učomnikow a wěrjacych wšěch časow započatk kruteje wozbožaceje wěstosće, won je žiwy a knježi do wěčnosti. Přez horjestaće Jezom Chrysta wot morwych překrasni so Jezusowe cyle skutkowanje, jeho předowanje wo kralestwje Božim a swědčenje wo Božej wótowskej lubosći, haj, tež jeho čerpjenje a wumrjeće, jeho slowa su slowa ducha a žiwjenja, su wěrnosć, kotraž plaći do wěčnosti. Jezus. tón žiwy, je knjez swojeje cyrkwy, won ju powjedže do wšeje wěčnosti. — Kak njedyrbjeli wšitcy z cylej wutrobu so džakować, zo je nam w sebi zjewil žiweho Boha a zo mamy w Bohu Wótca, kiž ma wutrobu za svojich, kaž nan za swoje džěci, haj, zo je Bóh w Chrystusu tež nam wotewrił puć do woprawdžiteho žiwjenja. W tutej wěstosći pak wobkrući nas tež Jezus sam. Stož won ma, chce wšitkim, kiž učomnikam, tak wšitkim svojim wěrjacym dać, přetož swojemu: „Ja sym žiwy“, přistaji: „a wy budžeće tež žiwi!“

Tak chce nam jutrowny čas

wobswětlić Jezusowe slowo: za was. Za was sym ja čerpił, sym ja wumrěl, za was sym ja žiwy z rowa stanyl.

II. Što je, zo won praji: Wy budžeće tež žiwi?

Wučomnicy, tak bojazni a wurudženi po tym, štož je so z jich knjezom stało, nam wobswědča, kak běše stanjeny Zbožnik jich pytał, z nimi porěčał, jich posylil, so w nich překrasnil. A tež na zwonkowne su pokazali, zo je z nimi za blidom pojědl.

W zahrodže Getsemane běše Jezus svojich učomnikow škital přećiwu tym, kiž chcychu jeho zajeć, prajicy: Je-li zo mje pytaće, wostajće tych na pokaj, a žanemu učomnikaj so ničo stało njeje, tež Pětrej nic, kiž běše na dworje doma wyšeho měšnika spoznaty, zo je jedyn z tych, kiž su z Jezusom byli.

Kaž do svojeho čerpjenja hižo, tak je stanjeny Zbožnik w swojej smilnosći dušu svojich učomnikow posylil. Hižo na dnju swojeho stanjenja je so 10 učomnikam, kiž béchu so hromadže zešli, pokazal, jich witajo: Měr budž z wami: Tydžeń pozdžišo so wbroći wosebje na Domaša. Jako běše njewěrjaceho přeswědčil, praji jemu: njebudž njewěrjacy, ale budž wěrjacy. Pětra, kiž běše jeho 3 króc zaprěl, wobkrući jako pastyrja. Wšitkich wuhotowaše za jich přichodne japoštolske skutkowanje. Won, dobry pastyr, swoje stadło njewopuści. Won jich wuhotuje za svojich swědkow a dopjelni swoje slubjenje: Wy budžeće tež žiwi, budžeće wumóženi ze smjerće njewěry a bojarnosće. Žiwjenje, kotrež Bóh dawa, je mócnije hač čłowječne, mócnije hač smjerc, wone wostanje do wěčnosti. Jutry béchu w jich wutrobach; Smjerc je požrěta do dobyća! Jezus jich wuhotuje, skutk, kotryž je won započal a založil, dale dokonjeć. Wy budžeće tež

žiwi, nic wjace sebi samym, ale Bohu a Božemu kralestwju. Přez wobstajnu wěru a wěru so wopokazachu jako tajcy, kotrymž je Jezus dał džěl na svojim, džěl na krasnosći Božej.

Ze swědčenjom japoštołow je so twariła knjezowa cyrkej. Njewěrjacy swět je křesćanow — najprjedy japoštołow — přescěhał a moril — smjertne je chcylo njesmjertne zničić, ale wupokazalo je so w běhu časow, zo je byla smjerc martrarjow symjo cyrkwy. Luther je stal we wulkich bėdženjach, ale z jednym je so přeco troštował a posyljał: „vivit“, to je: „won je žiwy“, a svojeho Zbožnika won njeje pušćil, a won je spěwał: Boh chce nas z duchom wobdarić, w bitwje při nas wostać — a skoněci kěrluš: nam dyrbi njeby wostać.

Tež tebi, luby wěrjacy, plaći Jezusowe slubjenje: Wy budžeće tež žiwi. Tež tebe wubudže ewangelij žiweho knjeza, tež tebe njesmě ničo džělic wot lubosće Božej w Chrystusu Jezusu. Drje jutrowny čas so minje, ale jutry, jutrowna móc a radosć, jutrowne žiwjenje njech wostanje. Přez cyle lěto wobswědči tebi ewangelij žiweho knjeza, kiž chce, zo by sebi zachował swjate herbstwo, tebi zawostajene přez jeho skutkowanje a bėdženje, čerpjenje a wumrjeće a stanjenje: Wy budžeće tež žiwi. Štož je zemske, je tež smjertne, tež zemske žiwjenje, zemske zmyslenje, ale wěra wostanje naše dobyće, kiž je swět přewinyła, tohodla budž swěrný hač do smjerće, a chcu tebi kronu žiwjenje dać:

Jezus, mój tróšt, žiwy je, ja tež žiwjenje b'du widžeć; won chce z rowa zbudzić mje, čehodla nětk chcył so rudzić? Moja hlowa we njeju swój staw čehnje za sobu.

Hamjeñ.

Ha.-B.

Wšitcy do Delnjeho Wujezda!

Lubi ewangelscy Serbja, stari a mlodzi, na horach a w holi! Přidžće wšitcy přenju njedželu, po swjatej Trojicy (3. smažnika) do Delnjeho Wujezda! Spomńće pak na to, zo mamy w našej serbskej Łužicy tři wšy tutoho mjena: W Biskopčanskim wokrjesu leži wosada Wujezd nad Tuchorom, mjenowany Horni Wujezd; w Lubijskim wokrje-

su namakamy železnisku staciju Wujezd (Breitendorf); a we Wojerowskim wokrjesu krótko po tym, hdžež je Sprjewja staru Saksku wopušćila, dońdžeš do Delnjeho Wujezda. A tam tež dyrbiš. Tamniši farar a jeho wosada staj nas přećelnie přeprošyloj. A my smy džakowni, zo směmy lětsa tam svoj cyrkwinski džěń wotměwać. Poprawom dyr-

bješe so to hižo loni stać. Ale so poda, zo bėchmy tehdom w našej serbskej stolicy w Budyšinje a w našej tamnišej starej, lubej serbskej Michalskej cyrkwi.

Tón raz smy pak w našej serbskej holi. Štož hišće tam deleka njeje pobył, njech sebi wobrazy tutoho čisla derje wobhlada. Tam wotmějemy naš 10. Serbski Ewangelski Cyrkwinski džěñ.

Budže potajkim jubilej! Běchmy 1947 w Bukecach, 1948 we Wulkich Zdžarach, 1949 w Njeswaćidle, 1950 we Łazu, 1951 w Klukšu, 1952 we Wochozach, 1953 w Hodžiju, 1954 w Rakecach, 1955 w Budyšinje a budžemy — da-li Bóh — 1956 w Delnim Wujezdze. Hdyž prawje lićíce, je to džesać kroć! Džakujmy so Bohu za tutón dar našeho cyrkwinskeho dnja.

Nětk pak nam na tym njeleži, jenož mały abo wulki jubilej swjećić. Pytamy po slowje našeho Zbožnika tež na cyrkwinskih dnjach kralestwo Boha a jeho prawdosće a wjeselimy so, jako kralowske džěci najwjetšeho Knjeza so zhromadzić, zo bychmy ze swojim jazykom — a tón je serbski — Boha a jeho wulke skutki chwalili doma a po wšém swěće!

„Džiče po wšém swěće!“ Tak rěka heslo našeho zjězda! To je Chrystusowa prikaznja, kiž jeho wučobnikow we wšěch časach a we wšěch krajach wjaza. A naši serbscy Wótočojo su so čuli na nju zwjazani. Jako so při započatku nowego lěta wobročichmy na misionsekeho inspektarja sakskeje krajneje cyrkwyje, fararja Mosiga w Drježdžanach, z próstwu, zo by jako wěcywustojny nam služil, hdyž chcemy na cyrkwinskih dnju na swjate misionstwo spominać, pisaše nam: „Wjeselu so,

zo chceće Serbski Cyrkwinski džen stajić pod tema swětowego misionstwa. To so hodži, dokelž mamy nětko jubilejne lěto ewangelskeho swětowego misionstwa a wosebje našeho indiskeho misionsekeho džěla. Runje serbske wosady su so tola něhdy jara a rad na tutym džěle wobdžělili. Tohodla lubju Wam z wjesolósću, na Wašim cyrkwinskih dnju 2. a 3. junija we Wujezdze być.“

Cyły bohate program tutoho zjězda namakaće na druhim městnje tutoho čisla. Sobotu potajkim wočakujemy wšitkich serbskich cyrkwinskih předstejerjow a druhich sobudželaćerjow a zajimcow wosadneho žiwjenja. A njedzeli sće wšitcy wutrobnje přeprošeni. Přińdžće tak, kaž so Wam najlěpje hodži, potajkim pěši, z kolesami, z motorskimi, z lochkimi a čěžkimi mašinami, z awtami abo ze železnicu. Haj, runje tohodla smy serbske swjedženske kemše tak pozdže postajili, mjenujcy w 11 hodž., zo budže možno, tež čah po jězbnym planje wužiwać. Najprjedy běchmy prosyli wo wosebity čah. Železniska direkcija bě tež zwólniwa, nam jon poskićić. Nětk pak smy so tola jeho vzdali, dokelž chětro wjele plaći a my njewěmy, hač wšitcy tutu skladnosć wužiwaja. Naši ludžo bychy so dyrbjeli dopředka zwjazać, a wěmy, zo to

rad nječinja! Tuž prajachmy sebi, zo chcemy radšo wšo wo maličkosć wotstorčić a poručec našim wosadnym wosobowu čah, kiž po něčičišim jězbnym planje wotjědže z Budyšina we 8.39 hodž. a je we Wojerecach w 10.06 hodž. Tam ma so přestupić do čaha, kiž z Wojerec wotjědže w 10.12 hodž. a je w Wujezdze w 10.48 hodž. Wroćić ma so z čahom z Budyšina w 16.10 hodž. a dońć do Budyšina we 18.17 hodž. Runje tutoho 3. junija změjemy nowy jězbný plan. Najskerje so wjele njeprěměni. Chcemy tež w mejskim čisle časy wotjězda na jednotlivych dwórniščach wozjewić. Smy tež wot wšitkich dwórniščow z Budyšina njedželske nawrótné lisciki namjetowali.

Nětko pak přińdžće! Wšitko je přihotowane! A wšo w Božim mjenje!
La.

Symbol smjerće a sudneho dnja

Rjany Boži dom w Delnim Wujezdze Was wabi na naš lětuši Serbski cyrkwinski džen. Mjez

wšitkimi cyrkwjami w Serbach je nanajrjeńšo wuhotowana. Tajka prawa swjedženska cyrkej.

Klětka

Pišcele

Serbski ewangelski cyrkwinski dzeń 1956

2. a 3. junija w Delnim Wujezdze

Tema: „Dziće po wšëm swěće!“

Porjad:

Sobotu, 2. junija

- 15 hodž. zeńdženje serbskich fararjow, cyrkwinskih předstejerjow atd. (Rozprawjenje a rozpominanje wšelakich cyrkwinskih prašenjow doma a po wšëm swěće.)
- 20 hodž. Přednošk ze swětlowobrazami za wšěch cyrkwinskih sobudželaćerjow „W z a j o m n a \ s l u ž b a c y r k w j e w d o m i z n j e a m i s i o n s t w a w o n k a“: Misionski inspektor M o s i g z Drježdźan.

Njedzelu, 3. junija

- 8 hodž. Boža služba za młodzinu: Mis. insp. Mosig.
- 9 hodž. Němska Boža služba: Mis. insp. Mosig.
- 11 hodž. **serbska swjedženska Boža služba:** Prěduje fara: C e r n i k z Wojerec. Strowja nas cyrkwinske wjednistwa.
- 14 hodž. **hlowna a skónčna zhromadźizna.** Mis. insp. Mosig rozprawja wo „Wot Ziegenbalga hač k Manikamej“. Dale zhonimy wo tym, zo tež Serbjka „džěchu po wšëm swěće do džěla swjateho misionstwa“.

Serbske zbožopřeca z Ameriki

Zbožopřeca k zlotemu kwasej mojemu swakej Janej Simanej w Hermanecach a jeho mandželskej Gustli rodzenej Howškec
26. małego rožka 1956

Kak krasny dzeń džens zaswita za Waju wobeju!
Džens, džens je krasna njedzela we Waju žiwjenju.

Džens Waj' te zwony wołaju, haj, rjeńšo, krasnišo
hač hewak druhu njedzela do domu Božeho.

Hlaj, džens před polsta lětami, to běše pola Was
tón přeni dzeń we mandželstwje. To bě Waj' přeni kwas.

A džensa zaso wjesele za tajki dolhi čas
Wój swjećitaj nětke hromadze tón rjany zloty kwas.

A tuž so Bohu džakujtaj džens z hnutaj wutrobu,
zo čilaj a tež strowaj staj na tajkim wažnym dnju.

Ach, kak je tola někotry sej tón dzeń požadał
a tola njej' kaž, lubaj Wój, tón samy dočakał.

Boh zdzerž tež dale wobeju' Waj při dobrej strowosći;
Waj' před njezbožom zakitaj tu dale po hnadze.

To přeje Wamaj Waju swakowa w Americe (Florida).

Přisp.: Na dnju zlotého kwasa 26. 2. 1956 bě wosadny farar do domu jubilarow přišoł, zo by jeju požohnował. Wosadny pozawniski chor pod nawjedowanjom knjeza diakona Běrki přewodžowaše kěrluš. Při tutej składnosći so tež tuta pěseň wučita.

Tež „Pomhaj Boh“ přeje jubi-

laromaj wjele dobreho. Boh Knjez cheył jimaj spožić mily wječor žiwjenja.

Wosebje pak strowimy tež lubu swakowu w dalokej Americe, kotraž je z tajkim pěknym duchownym darom jubilarow zwjeseliła. To pak by nam wulka radosć byla, by-li nam cheyla dalše pěsnički!

abo nastawki do našeho lopjena pisac. Boh Knjez budž tež z njej w dalokim kraju! Njech njezabudze ženje swojeje domizny, domizny, hdžež je něhdy stala jejna kolebka, a wěčneje domizny pola Boha, po kotrejž so nam wšitkim wutrobnje styšće.

Ze serbskich wosadow

Hrodzišćo. W zašłym léce béchu 33 křćencow a 10 wěrowanjow w našim Božim domje. To wotpowěduje přerězkej wšitkich druhich lét. Ale mamy so Bohu knjezej wjele za to džakować, zo su 1955 jenož 13 wosadnych wumrěli. 36 džěci bu konfirměrowanych. 3 swojby swjećichu zloty kwas, njcz nimi tež stari Poldrakec w Skanecach. Langec mać w Chortnicy bu 90 lét. — Stary wyši wučer Arnošt Pětrik je w zašłym léce zemrěl, knjez farar Krawc je na wuměnk šol. Tohodla hraje nětke na piščelach knjeni fararka Rudolphowa, a mlody duchowny bu 8. 1. 1956 w Tuchorskej cyrkwi přez knjeza superintendenta Buša-Budyskeho swjatočnje ordiněrowany. — Nowy duchowny ma bibliske hodžiny w Droždźiju pola Urbanec, w Nječornju pola Wu-jancec a wosebje w Bělej. Horje w Eben-Ecer. Su přeco derje wopytane. Adwentne nutnosće béchu we wšitkich 10 wsach. Wosada ma nětke 1696 dušow. To rěka, zo je jara mała, dokelž Rakojdy do Barta slujeja. Ale tež tajka mała wosada so wjeseli, zo cyrkwinske žiwjenje so polěpsuje a so nadžija, zo móžemy 1956 paćersku žurlu a 1957 cyrkej ponowić. — Za to smy hižo wjele woporow dostali, wosebje je žónska služba pjenjezy a plat za nowy běly parament darila. Sotře našeho lawreata Narodneho myta Měrcina Nowaka-Nječorniskeho stej jón krasnje wušilej a nětke je wuběrna pycha našeho Božeho doma.

Porjedženka poslednjeho čisla: W měrcowskim čisle stej na poslednej stronje deleka w nastawku „Naš cyrkwinski dzeń 1956“, zo je w léce 1656 založil Bartolomäus Ziegenbalg w Indiskej misioniske džělo. Lěto pak njetrjechi. Dyrbi rěkać: **W léce 1706.** Prošu wodaće!